בסוד שיח

בעזרת ה'

בשוב קדימה

אלעד פסל הוא תלמיד ב"כוללי" בישיבת עלי. קדמו לעלי ישיבת "נחלים", המכינה הקרם־צבאית בעצמונה, ישיבת הסדר רימונה, שרות בגולני ומסלול תניכות בבני־עקיבא, כשלעתים אחזו, "קובי" פסל, הוא המדריך. צעירים מסוגו של אלעד פסל נוהגים לכנות "מלה הארץ". אני מעדיף הגדרה אחרת: נושם הארץ. ועוד איזה נושם. ריחו ריחה־תורה על כל המשמע מכך ונגזר על כל סביבתו. חשובה לו האמת בהתרחה ואין הוא תמים שאינו מכיר את הקשיים האורבים בדרך להשגתה.

המאמר המובא כאן מפרי עטו וללא עריכה כמעט, נקי מכל פניות אישיות, למיטב הבנתי את האיש.

ובך כתוב אלעד פסל הי"ו:

"בראשית דברי חשוב לי לכתוב שמטרת המאמר הזה, הוא ניסיון להביע את רצונם של רוב מדריכי בני־עקיבא שהשתתפו בסמינריוני ההדרכה שהתקיימו לפני כשבועיים בכפר מימון. אני מקווה, באמת, שכל מי שקורא את דברי אלו יפתח את לבבו וראשו ויקשיב לאמירתם של מאות מדריכים (והוב המוחלט).

"הקרמה: לפני כ־3 חודשים פנו אלי ממחלקת ההדרכה של בני עקיבא בבקשה שארכז סמינריון הדרכה. לאחר שחשבתי המון והתייעצתי עם תלמידי־חכמים אנשים קרובים, ומתוך הבנה בחשיבותם של הסמינרים היזמים בפרט וחינוך הנוער בכלל – החלטתי לישול על עצמי את הסמינריים החשוב הזה.

"תחילה נפגשתי עם התכנים והמטרות ומתוך עיון מעמיק בהם מחדתי צורת הדרכה, שלענייות דעתי התאים להעביר את הסמינריון על הצד הטוב ביותר. בנאמת הצורת הזה השקיע שעות רימים מזמני כדי להוביל את הסמינריון הכי טוב שרק אפשר.

"אם אני צריך למקד ולהצביע על הנקודה העיקרית שסביבה סב כל הסמינריון אומר: בניית אישיותו של המדריך, כאשר הדגש אינו על העולם החיצוני, אלא ניסיון לבנות עולם רוחני־פנימי מעמיק, שייכך ויתפתח. כמובן שאי־אפשר להשיג זאת בשלמות בת־ מישה ימים, אך ניתן ליצור תממה מלאת אמת ואיזון לים ומתרה לחזור חזרה למציאות מלאי־דגון לתרום. באופן אישי וכמדריך. בזה הצלחנו ואף מעבר למצופה.

"כאן חשוב לי לציין, שכאמור בישיבה, שרואה את המציאות הקשה השוררת היום בעם־ישראל, כאשר אנשים אינם מצליחים לרומם את מבטם והעצב והייאוש אוחז בנו – חשבתי שעל־מנת להעביר דברים גרולים, דברי־אמת להוסיף אהבה ואמונה בעם־יש־ ראל הכי שבעי, מוציל ונכון יהיה לעשות את הסמינ־ ריון ביחידות נפרדות נבנים לחוד ובנות לחוד – ש.ש.ל.

"בנאמת הדור הצעיר, מדריכי בני־עקיבא, מצאנו בהם כוחות אדירים, רעגנים, ישרים ובריאים, שרוצים לדחוף את עצמם ואת מי שרק אפשר איתם – קרימה. מלאי צמאון לשמוע דברים גרולים הם הסכימו, וב־ סוף אף דרשו. שכך זה ימשיך הלאה בשנים הבאות (־ חידות נפרדות לבנים ובנות).

"למרות שנושא הפרדת התנועה אינו עומד עכשיו על הפרק אך הנציגה בנושא זה עלתה שוב ושוב בצד־ רך שבעי ואף היתי מצד המדריכים, ולא יכולתי להת־ עלם מכך. שכן, לאחד כל הסמינריון פנו אלי מדריכים עם צורך שבעי של קידום התנועה והעלאת התחום הרוחני הלכתי.

"בסוף הסמינריון חולקו דפי־משוב על הסמינריון והתשובות נוכחתי לדעת, ש־95 אחוז מהמדריכים כתבו בצורה הכי נחרצת וברורה, שזה היה אחד השל־ בים המשמעותיים ביותר שהם עברו בחייהם, וכולם הדגישו שזה נבע מהיחידות הנפרדות.

"ראיתי וחשתי שאני עומד מול אמירה אמיתית מצימית של אנשים שחיים את השטח יום־יום ורוצים לקדם ולהשפיע, אך מרגישים חנוקים, שלא נתנים להם להתבטא ולקדם.

"שמעתי את שאר רכזי הסמינריונים, שחלקם היו מעורבים וחלקם נפרדים, והגעתי למסקנה שיש כאן הצדקה ברורה של המדריכים: מספיק להישען על פסקי הלכה קדומים, שהיו מתאימים למציאות קדומה (ראשית דרכה של בני־עקיבא – ש.ש.ל.) רי מלכפות על הנוער הזה בינוניות וחדידות. תנו תופש לטבעיות האמיתית שלהם ולרצונות הישרים שלהם.

"הבטחתי לחניכים שלי בסמינריון להעביר את קריאתם הלאה, לבני עקיבא ולכל משפחה ומשפחה למען ישכילו לקבל ולשמוע את רעתם.

"המחשבה האחת שלא נתנים לחברה הנפלאים האלה לבטא את עצמם ברמה הכי בסיסית וטבעית – זה הדבר שגרם לי לדוקק יחד איתם ולהעלות את זה על הכתב, כך שכולם ישמעו וידעו.

"יזה הנוער, ואמיתו בו ובבוחרותיו.

"אני יודע שזו סוגיה סבוכה שיש לה מתנגדים ותר־ מכים, אך עם כל הכבוד לכם ולי – יש פה דור שצריך לשמוע אותו. כוונותיו טובות, שאיפותיו חיוביות ובב־ ני עקיבא צריכים להתחיל ולהתחשב ב"שטח" ולהיע־ רך בהתאם, ולתת מענה אמיתי בסמינריונים ובמחנות ובפעילויות מסריימות. אי־אפשר להמשיך בלי לצצור רגע להרים את המבט, לפתוח את האוזניים ולחישוב עם דרישה לאמת, ליושר, לטבעיות. האם באמת נרע להקשיב להם, לשמוע אותם ואם צריך, למרות הקושי, לשנות, להתקים ולא לפחד להתאחר ולעלות לחר – ממילא נגיע למקומות שלא תלמנו להגיע אליהם. וכ־ תוך כך בע"ה נגלה מחיל אל חיל, תוך ראיית טובת עם־ישראל וארץ־ישראל. בעוז קרימה."

מתוך 2 דפי משוב מקריים/ סמינריון בפר מימון

ת.ר. מבית־אל: בתור בני עקיבסטית מושבעת, מזמן לא עברתי חוויה כזאת. היה ממש מרהים. עניין היחידות הנפרדות כל־כך מבורך. בקבוצה שלי הגעתי לבאלה שיאים, שאני בטוחה שלא היינו מגיעות אליהם אם היו בנים אתנו. הרמה היתה גבוהה, הרצי־ נות, האתיות, הרצון לקבל. ממש מרהים.

★

נ.ר. הוד השרון: הייתי רוצה להגדיר את הסמינריון כהצלחה אדירה. אין לי ספק, כי חלק גדול מההצלחה בא בעקבות הפרדת היחידות. חשוב לי לציין שעצם ההפרדה היא התקרמות עצומה מבחינה רתית של כל התנועה כולה. הרי ברור שבני"ע שואפת לישר קו עם ההלכה בסופו של דבר, ולכן זהו צעד גדול לקראת האידיאל. ההפרדה נתנה לכולם את האפשרות האמי־ תית להיפתח, להשתחרר ולהרגיש חופשיים באמת. גם עם הקבוצה וגם עם המדריך. תודה.

יש קונה עולמו באמן אחד

בהתבוני של "השבוע בקליפה" מצאנו, כי אחת מהקבלות שלו לחושיב את דרכו לקראת יום הדין, היתה, לכתן בקביעת "אמן יהא שמיה רבא", וכן נהג רבי ישראל מסלנט. וכך תם תגן עליהו.

ים של מאמרי חז"ל ורבותת ראשונים ואחרונים עניינם השיבותו של קביית אמן ואמן יהא שמיה רבא בפתחה. וכתב על כך בעל ספר "דרשים" ש"זוא תיקון יחור גדול מכמה אלפי תעניות אם לו ישוב לכיסלה".

וב"מגר מלוכה", ספר שכל כלו קדש להמציר גדול מעלת עניית אמן ואמן יהא שמיה רבא, מובא סיפורו האישי של הרב יעקב שהרץ היר. מפעם ופרגש.

נפשתי ללמת הלכה לביתות קשה ומסובך בפרה"ב. בהגעם לכך התחדתי על־ידי מר מוי רפאה בארץ לחיות. צמוד לחולה יומם ולילה.

בית החולים השתרע על פני שטח רחב מידות, וגובוי כשבע עשרה קומות.

היתי זקוק לתוספת רבה כדי להתמצא בתוך מבואות בית החולים, על מנת לספק לבן לשבת שלום. נתפתיל לה בידי בלבביות ואיחלתי לה שבת שלום ומבורך.

לויתי את הסיפול המסור ביותר ולי את התנאים המשפריים.

לאחר יומיים, בעצם יום השבת, חש בן לויתי ברע, וחל דדרור במצבו. הועפתי את ודעתו, שוזרה מיד לשלחו לסרדת בדיקות דחופות לוזה את סיבת הרבו. שני כשים בבדתנים נבנסו בבוהלה לחדר, נטלו את ידיד השלה על מנת להביאו לחדר הבדיקות. כל אותה תפת אני רץ בעקבותיהם לאותך המסדרונות האריכים והמפותלים, נאמן בכ־ שיעתי לא לעזוב את השלה אפילו לדגע. אי שם באחד העיקלים בעצנו, מספר חלים כבר היו שם במצב ריוח, והמתינו גם הם בקוצר רוח לבדיקה.

הועפתי מקום נוח, בו אוכל לשבת ולהמתין עם ידיד השלה עד אשר נקרא אל הדר מא. בעודי תר אחר מקום לשבת, אני מבחין באשה בגיל הבבוחות הנצופת לי בידה לשבת שלום. נתפתיל לה בידי בלבביות ואיחלתי לה שבת שלום ומבורך. גם איחלתי לה לוזה שלום, שנתפתיל לה בידי בלבביות ואיחלתי לה שבת שלום ומבורך. גם איחלתי לה

החלמה מהירה, והוספתי ששבת היא מלוקוק רפואה קרובה לבוא, והמשכתי לשבת.

תנור הדחיל, השעה התארכה ובמתי בידידי השלה ואיחלתי על פני אחות מצוקה. הבנתי שכראי להודדו ולהביא דבר מאכל, ושלי למנוע בכך שלא ידדיר מצבו יותר. בידי דעי שידידי השלה מקפיד שלא להבניס לפיו כל דבר מאכל קדם שקידש על היין, לכן, על אף שהודתרתי לבל אניח את השלה לברי, השארתיו לבר ודצתי לחפש בקבוק יין וב־ ביע לקידוש.

שהינו בקומת המרקע, ובקבוק היין היה בקומה השבע עשרה. בדרך לא דרך סיפסתי אל הקומה המיועדת. בשדשות נסים שלא כאן המקום לפרטם, מצאתי את בקבוק היין והבאתיו אל ידידי השלה. פתחתי את הבקבוק מלאתי את הכוס יין, וקידשתי בקול רם על הכוס. הקפדתי לבדך בקול רם, כדברי הזיר"א: "בראשית" ר"ת: בקול רם אבדך שם ה' תמיד. ברוד היה אצלי שברכת ה' בקול רם זהו הבראשית, ויסד הכל.

כשסיימתי את הברכה אני שומע זעקה איום. הבשתי הצידה ואני רואה את האישה שנופפה לי לשלום עצמות את עינה ואומרת אמן ברבקות עילאית והתערוממות נפש.

שתיתי מן הכוס, ברכתי מזונות וסעמתי מהעוגה שלפני, שהרי אין קידוש אלא בס־ קום סעודה, וכיון ששבת הייתה הם אכילה ללא רבדי תורה דרי היא כזבוי מתים, פוס־ תי לעצמי פסוקים מן התורה ומזמירות השבת. כל אותה העת אני רואה את האישה הזקנה מביטה בי בעיני קדש, כשהתרוממות נפש נסוך על פניה.

סקרתיה גברה כי. ניגשתי אליה ובטוח הייתי שזהיא רבנית הגולה, עתידת מעש, וב־ וודאי בעלת עיר ועקיש. התקרבתי ביראת כבוד ושאלתיה למוצאה ולמעשיה. לתדהמתי סיפרה האשה, שגולה התנוכנה בבית יהודי שרוצי ובשנות העם עם כיבוש הנאצים.

הניזונה והדיה לבנה בין הגויים, ושם אבדה מכרי מחבתה.

למעלה מחמישים שנה, היא מספרת, לא שמעתי תפילה, וגם לא ברכה, עכשיו שמר־ כת על היין, הייתה זו הפעם הראשונה מזה למעלה מיובל שנים, שאני שומעת ברכה. שאני זוכה לענות אמן. ואמן מילא את כל ישותי. ותבשתי שבעניית האמן אני שבה הבי־ תה, לכתר מחבתי.

האשה סיימה את דבריה, ושתקה. גם אני שתקתי, כי לא ידעתי מה לומר, רמעה גדר לה ולגה מעיני, והתגלגלה לה לאישה על פני.

קריאתו הרמה של הדיוקא העידה אותי מחשבותי, נפגדתי מהאשה בלבביות, אחלתי לה ברכה והצלחה, החלמה מהירה, ומעל הכל שתזכה לענות עוד ועוד אמנים רבים.

נבנסתי עם ידידי השלה לבדיקה, וכשיצאנו רשמיא וכמה סגולת השבת נמצאו הב־ דיקות תקינות. וכך בבר הזל לבדגיש טוב יותר.

יצאתי את הדוסא, ולפני לכתי השפתי את האשה הזקנה על מנת לברך אותה שוב בב־ רכת שבת שלום. נגשתי אל מיטתה, אבל היא כבר היתה מבוזה לנמרי, וישנה שנת עד למים.

רמעה נוספת ולגה מעיני.

חמישים שנות בדידות ובידבר מעם הבצור, ואמן אחד גדול ומופלא שמילא את כל חלל הלב. יש קונה עולמו באמן אחד, והתלמוד לקיים את הבמותו: "עוך תזכי לשמוע עוד ועוד אמ־ עמתי שם עוד רבע, והתלמוד לקיים את הבמותו: "עוך תזכי לשמוע עוד ועוד אמ־ נים...

חזרתי אל ידידי החלה, והבאתי אתו אל חדרו, וכל אתו היום שדר ויתי לחפש מניין יהודים, על מנת להביא את האשה הזקנה לבית שלמים כבת ישראל.

בלילה, במוצאי שבת ביחד עם עוד מניין יהודים בשדים ערבון לה לחזיר, נתבבדתי לומר מילות הספר לאשה אותה מעולם לא הבדתי, ואמדתי: ומברך נאות, והמברכ שבכם נאה לפני, ואיזה הוא המברכ, אלו עמי האדץ שאינן יודעים לא לקרות ולא לשנות כמ־ דבר שאין מגדל פירות, הן נבנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ופנין אמן, אפילו אין בידן אלא שבר אמן זה דיים. (מגדת בראשית ע"ם).

בשמיעתי, נעמדתי לומר קדיש, שמיעתי לידה ואמדתי בדיבי בקול הם את הקדיש, ובשיתי שבם היא תשמע, ושתענה אמן, שיתעוסק לה עוד אמן אתר.

אמדתי, יתגדל ויתקדש שמיה רבא...

האנשים מולם, עמדו בדומיה וחקשיבו, וענו בקול גדול, אמן יהא שמיה רבא מבורך לעלם ולעלמי עלמיא. ברוד היה לי באותה עת, שבם היא עתדת יחד עם כולם יהא שמיה רבא מבורך לעלם ולעלמי עלמיא...

לאחר מבן לוודעי אותה בדיבה האחדונה, למקום שבו נושלים שבי האמן, למקום שבו צדיקות הנשמות בצרור החיים לעולם ולעולמי עלמיא.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

עורכת המוסף: נעמי גולן